Hukuk Bölümü 2010/26 E. , 2010/205 K.

- İKI KÖY ARASINDAKI SINIRIN KADASTROCA YANLIŞ TESPIT EDILDIĞI ILERI SÜRÜLEREK TESPIT EDILEN SINIRIN IPTALI ISTEMIYLE AÇILAN DAVANIN, ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI GEREKTIĞI HK.

  - KÖY KANUNU (442) Madde 4
  - KADASTRO KANUNU (3402) Madde 4
  - İL İDARESİ KANUNU (5442) Madde 2

"İçtihat Metni"

Davacı : Çardaklı Köyü Tüzelkişiliğini Temsilen Köy Muhtarı Ş.G.

Vekili : F.B. (Dava ve İş Takipçisi)

Davalı : Sergen Köyü Tüzelkişiliğini Temsilen Köy Muhtarı M.E.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde, 1941 yılında tanzim edilen Çardaklı-Sergen Köy hudutlarının, Şakız Kalesi, Kalaycı Mağarası ve Şeyho kuyusu güzergahından geçtiğini, Kadastroca tespit edilen yeni sınırın ise, Çardaklı Köy sınırlarını aşarak Kuçagöğseyin Tepesi, Dar Tepeden çizildiğini, bu hududun tamamen ihlal edildiğini, kadastro haritasının bunu doğruladığını, yanlış hudut tespitinin iki köy arasında husumet nedeni olduğunu ileri sürerek Kadastroca yanlış tespit edilen hududun iptaline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

HANİ ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 10.7.2008 gün ve E:2008/28, K:2008/22 sayı ile, davacı vekilinin dava dilekçesinde özetle; Çardaklı Köyü ile Sergen Köyü sınırlarının Sakız Kalesi, Kalaycı Mağarası ve Şeyho kuyusu güzergahından geçtiğini, kadastro çalışmaları sırasında köy sınırlarının yanlış tespit edildiğini, davanın kabulü ile Kadastro tarafından tespit edilen sınırın iptalini ve Köy sınırlarının Mahkemeleri tarafından tespitini talep ettiklerinin görüldüğünü, bu davanın köy sınırının tespiti davası olduğunu, 5442 sayılı Kanun'un 2/C maddesi uyarınca köylerin İçişleri Bakanlığı'nın kararı ile kurulacağı, ayrıca köy sınırlarının değişmesinin de aynı Bakanlık kararı ile, idari bir karar ile yapılabileceği çıkarımı ile ve salt sınır tespiti davası olmasından dolayı Mahkemeleri tarafından idare mahkemesinin görev alanına girdiği yönünde karar vermenin icap ettiği gerekçesiyle yargı yerinin caiz olmaması nedeni ile Mahkemelerinin görevsizliğine, karar kesinleştiğinde talep halinde dosyanın görevli ve yetkili idare mahkemesine gönderilmesine karar vermiş; bu kararın temyizi üzerine YARGITAY 7. HUKUK DAİRESİ; 13.11.2008 gün ve E:2008/5220, K:2008/4956 sayı ile, "…İddia ve savunmaya, Mahkemece toplanıp değerlendirilen deliller ile duruşma tutanaklarına yansıyan bilgi ve belgelere göre, dava niteliği ve içeriği itibariyle tanımlamasını 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 4 ve onu izleyen maddeleri hükmünde bulan BİRLİK SINIRINA itiraz niteliğindedir. Bu nitelikteki itiraz başvurularının öncelikle ilgilileri tarafından Kadastro Müdürlüğüne yapılması, Kadastro Müdürlüğünce oluşturulacak karara karşı yasal (7) günlük süre içerisinde Kadastro Mahkemesine dava açılması zorunludur.

Kural olarak az yukarıda vurgulanan Yasa hükümleri ile hukuki olgular dikkate alındığında, bu nitelikteki itiraz, dava ve uyuşmazlıkların, açık bir deyişle birlik sınırına itiraz niteliğindeki davaların Kadastro Mahkemesinde görülmesi zorunludur. Öte yandan, BİRLİK SINIRINA yapılan itirazlar hakkında kadastro komisyonunca oluşturulan karar aleyhine Kadastro Mahkemesinde dava açılmasının zorunlu olduğu, yerel mahkemece oluşturulacak kararın niteliği itibariyle kesin olduğu, bir başka deyişle, temyiz kabiliyetlerinin bulunmadığı, yasa hükmüdür. Öte yandan, anılan Yasa hükmüne göre de belirlenen BİRLİK SINIRININ MÜLKİ SINIRLARLA ÖRTÜŞMESİ GEREKMEZ.

Ne varki somut olayda BİRLİK SINIRINA yapılan itiraz Asliye Mahkemesince hükme bağlanmıştır. Görev kamu düzenine ilişkin olup, istek olmasa da yargılamanın her aşamasında mahkemece resen gözetilmesi zorunludur.

Gerçekten bu olgu üzerinde yerel Mahkeme ile yargı denetimiyle görevli Daire arasında herhangi bir uyuşmazlık da bulunmamaktadır.

Ne var ki, az yukarıda açıklanan nedenler gözönüne alınarak, açık bir deyişle anılan kararın temyiz kabiliyeti bulunmadığından, davacı Çardaklı Köy Tüzel Kişiliğinin TEMYİZ İNCELEME İSTEMİNİN REDDİNE,…" karar vermiş; kararın düzeltilmesi istemi de aynı Dairenin 7.7.2009 gün ve E:2009/3370, K:2009/3007 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

Hani Asliye Hukuk Mahkemesi'nce, davacı vekilinin istemi üzerine dava dosyası Diyarbakır İdare Mahkemesine gönderilmiştir.

DİYARBAKIR 2. İDARE MAHKEMESİ; 9.10.2009 gün ve E:2009/2093 sayı ile, davacı Çardaklı Köyü Tüzel Kişiliğini Temsilen Köy Muhtarı Ş.G. tarafından köy sınırının tespitine ilişkin işlemin iptali istemiyle Sergen Köyü Tüzel Kişiliğine karşı dava açıldığı, 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 4. maddesinde, "Kadastro bölgesindeki her köy ile belediye sınırları içinde bulunan mahallelerin her biri, kadastro çalışma alanını teşkil eder. Kadastro müdürü, kadastrosuna başlanacak mahalleyi veya köyü en az 15 gün önce bölge merkezi ile çalışma alanı ve komşu köy, mahalle ve belediyelerde alışılmış vasıtalarla duyurur. Bu duyuruda çalışma sınırlarının tespitine hangi gün ve saatte başlanacağı belirtilir… Kadastro ekibi; kadastro çalışma alanı sınırının tespitinde il ve ilçelerin belediye sınırları ile köy sınırlarını dikkate alır. Bu sınırlar mahalle, belediye, köy idari sınırları sayılmaz. Sınır tespitlerinde; komşu mahalle veya köyün bilgi ve belgelerinden istifade edilir. Tespit edilen sınır harita veya ölçü krokisinde gösterilir. Kadastro teknisyenlerince tespit edilen sınıra yedi gün içerisinde kadastro müdürlüğü nezdinde itiraz edilebilir. Kadastro müdürü, bu itirazı inceleyerek yedi gün içerisinde karara bağlar. İlgililer hazırsa tefhim, değilse derhal tebliğ edilen bu karara karşı yedi gün içerisinde kadastro mahkemesine itiraz edilebilir. Bu itiraz, duruşmasız ve gerektiğinde mahallinde inceleme yapılarak, onbeş gün içinde kesin karara bağlanır. Ancak; tespit edilen bu sınıra karşı kesinleşmiş mahkeme kararı var ise aynı konuda itirazda bulunulamaz" hükmünün yer aldığı, dava dosyasının incelenmesinden; davacı köy tüzel kişiliğinin, Kadastro tarafından Çardaklı Köyü ile Sergen Köyü arasındaki sınırın Çardaklı Köyü aleyhine olarak Kuçagöğseyin Tepesi, Dar Tepeden çizilerek 1941 tarihli sınırların ihlal edildiğini belirterek Kadastro tarafından yanlış tespit edilen sınırın iptali istemiyle açtığı davanın, Hani Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 10.7.2008 tarih ve E:2008/28, K:2008/22 sayılı kararı ile, köy sınırlarının tespitinin idari bir karar ile yapılabileceği, bu nedenle, uyuşmazlığın görüm ve çözümünün idari yargının görev alanına girdiğinden bahisle görev yönünden reddine karar verdiği, davacı tarafından bu kararın temyiz edilmesi üzerine dosyayı inceleyen Yargıtay 7. Hukuk Dairesi tarafından temyiz talebi ve karar düzeltme isteminin reddedildiği, bunun üzerine davacı tarafından Hani Asliye Hukuk Mahkemesi kayıtlarına giren dilekçe ile dava dosyasının Mahkemelerine gönderilmesinin istenilmesi üzerine dava dosyasının Mahkemelerine gönderildiği, 442 sayılı Köy Kanunu'nun 4. maddesinde, köy sınırının nasıl tespit edileceğinin düzenlendiği, 5. maddesinde ise, iki köy arasındaki ihtilaflı sınırların nasıl tespit olunacağının hükme bağlandığı, Sınır Anlaşmazlığı, Mülki Ayrılma ve Birleşme ile Köy Kurulması ve Kaldırılması Hakkında Yönetmelikte de sınır ihtilaflarının idari yolla nasıl çözüIeceğinin belirtildiği, dosyadaki bilgi ve

belgeler ile Hani Asliye Hukuk Mahkemesi'nin yukarıda esas ve karar numarası verilen dosyasının birlikte incelenmesinden, davacı Köy ile Sergen Köyü arasındaki sınırın 1941 yılında tespit edildiği, yapılan kadastro çalışmaları sırasında 1941 yılında tespit edilen bu sınırlara riayet edilmeyerek yeni sınır tespitinin Çardaklı Köyü aleyhine olarak belirlendiği iddiası ile Kadastro tarafından belirlenen bu yeni sınırların iptalinin istenildiğinin görüldüğü, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2. maddesinin değişik 1 numaralı bendinde, idari dava türlerinin sayıldığı, kural olarak, idari yargıda ancak Devlete ve kamu tüzel kişilerine karşı açılan ve idari davalara bakılabileceği, yukarıda bahsedilen uyuşmazlığın bu hali ile 3402 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu, bu nedenle, söz konusu madde uyarınca Kadastro Müdürlüğüne itiraz edilerek itirazın sonucuna göre yasal süre içinde Kadastro Mahkemesinde dava açılması ve uyuşmazlığın Kadastro Mahkemesi tarafından çözülmesi gerektiği, buna göre, ortada idari davaya konu olabilecek bir idari işlem bulunmadığından ve yukarıda yazıldığı şekli ile uyuşmazlığın görüm ve çözümünün Kadastro Mahkemesine ait bulunması nedeniyle davanın, özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı (Kadastro Mahkemesi) yerinin görevli olduğu sonucuna ulaşıldığı, bu nedenlerle; uyuşmazlığın görüm ve çözümünde Mahkemelerinin görevli olmadığına, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına, dosya incelemesinin bu konuda karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mahmut BİLGEN, Ramazan TUNÇ, Sıddık YILDIZ, Ayper GÖKTUNA, Muhittin KARATOPRAK ve Sedat ÇELENLİOĞLU'nun katılımlarıyla yapılan 1.11.2010 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, idari yargı dosyası ile birlikte adli yargı dosyası da gönderilmek suretiyle 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Mehmet AKKAYA'nın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ :

Dava, Kadastro tarafından iki köy arasında tespit edilen sınırın iptali istemiyle açılmıştır.

3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun "Kadastro çalışma alanı, ilan ve itiraz" başlığını taşıyan 4. maddesinde, "Kadastro bölgesindeki her köy ile belediye sınırları içinde bulunan mahallelerin her biri, kadastro çalışma alanını teşkil eder.

Kadastro müdürü, kadastrosuna başlanacak mahalleyi veya köyü en az 15 gün önce bölge merkezi ile çalışma alanı ve komşu köy, mahalle ve belediyelerde alışılmış vasıtalarla duyurur. Bu duyuruda çalışma sınırlarının tespitine hangi gün ve saatte başlanacağı belirtilir.

(Değişik üçüncü fıkra: 22/2/2005 – 5304/3 md.) Çalışma alanında orman bulunması ve 6831 sayılı Orman Kanununa göre orman kadastrosuna başlanılmamış olması halinde, orman kadastrosu ve bu ormanların içinde ve bitişiğinde her çeşit taşınmaz malların ormanlarla müşterek sınırlarının tayini ve tespiti kadastro ekibi tarafından yapılır. Ancak, bu çalışmalarda kadastro ekibine, Orman Genel Müdürlüğü taşra teşkilâtınca görevlendirilecek en az bir orman yüksek mühendisi veya orman mühendisi ile tarım müdürlüklerince görevlendirilecek bir ziraat yüksek mühendisi veya ziraat mühendisinin bildirimden itibaren yedi gün içerisinde iştirak ettirilmesi zorunludur. Bu çalışmalara muhtar ve bilirkişilerin katılmaması halinde çalışmalar re'sen devam ettirilir.

(Değişik : 22/2/2005 – 5304/3 md.) Ormanla ilgili yapılan itirazların incelenmesinde kadastro komisyonuna da itiraza konu tespitlerde görev almayan Orman Genel Müdürlüğü taşra teşkilâtınca görevlendirilecek bir orman yüksek mühendisi veya orman mühendisi ile tarım müdürlüklerince görevlendirilecek bir ziraat yüksek mühendisi veya ziraat mühendisi iştirak ettirilmesi zorunludur.

(Değişik: 22/2/2005 – 5304/3 md.)Çalışma alanındaki ormanların bu ekipçe sınırlandırma ve tespitleri yapılarak otuz günlük kısmî ilâna alınır. Bu alanlarda orman kadastrosu yapılmış sayılır.

(Değişik : 22/2/2005 – 5304/3 md.)Orman kadastrosu kesinleşmiş yerlerde bu sınırlara aynen uyulur.

Kadastro ekibi; kadastro çalışma alanı sınırının tespitinde il ve ilçelerin belediye sınırları ile köy sınırlarını dikkate alır. Bu sınırlar mahalle, belediye, köy idari sınırları sayılmaz.

Sınır tespitlerinde; komşu mahalle veya köyün bilgi ve belgelerinden istifade edilir.

Tespit edilen sınır harita veya ölçü krokisinde gösterilir.

Kadastro teknisyenlerince tespit edilen sınıra yedi gün içerisinde kadastro müdürlüğü nezdinde itiraz edilebilir.

Kadastro müdürü, bu itirazı inceleyerek yedi gün içerisinde karara bağlar. İlgililer hazırsa tefhim, değilse derhal tebliğ edilen bu karara karşı yedi gün içerisinde kadastro mahkemesine itiraz edilebilir. Bu itiraz, duruşmasız ve gerektiğinde mahallinde inceleme yapılarak, onbeş gün içinde kesin karara bağlanır. Ancak; tespit edilen bu sınıra karşı kesinleşmiş mahkeme kararı var ise aynı konuda itirazda bulunulamaz.

Kadastro çalışma alanı içinde, ilk parsel için kadastro tutanağının düzenlenmesinden sonra idari teşkilat ve taksimatta yapılan değişiklik, başlanan kadastroyu durdurmaz" denilmiş; 24. maddesinde, genel mahkemelere ait olup da bu Kanunun uygulanması ile ilgili dava ve işlere belirlenen usul ve esaslara göre bakmak üzere her kadastro bölgesinde tek hakimli ve Asliye Mahkemesi sıfatını haiz yeter sayıda kadastro mahkemesinin kurulacağı, 25. maddesinde ise, kadastro mahkemesinin; taşınmaz mal mülkiyetine ve sınırlı ayni haklara, tapuya tescil veya şerh edilecek veyahut beyanlar hanesinde gösterilecek sair haklara, sınır ve ölçü uyuşmazlıklarına, kadastroya ve tapu sicilini ilgilendiren benzeri davalara ve özel kanunlarca kendisine verilen işlere bakacağı belirtilmiştir.

Buna göre, Kadastro tarafından iki köy arasında tespit edilen sınırın iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde, yukarıda açıklanan hükümler gözetildiğinde, adli yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Asliye Hukuk Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Diyarbakır 2. İdare Mahkemesi'nce yapılan

BAŞVURUNUN KABULÜ ile Hani Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 10.7.2008 gün ve E:2008/28, K:2008/22 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 1.11.2010 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.